

D Z I E N N I K

Departamentowy Płocki.

N.º 7.

Dnia 17go Listopada 1810.

Urządzenie Departamentowe.

PREFEKT Departamentu Płockiego

Wiadomo jest obywatelom i mieszkańcom Departamentu administracyi moiej powierzonego, z jaką troskliwością starałem się powziąć dokładne zawiadomienie o klęskach i stratach w czasie pierwszój wojny przy powstaniu Ojczyzny poniesionych, końcem wyiednania u Najjasniejszego Pana względów, ktorego Oycowskićy w téj mierze życzliwości stan skarbu publicznego odpowiedać niemoże, aby z ubożonym familiom, wsparcie iakie mogł przeznaczyć.

Gdy jednakże prawo w podobnych przypadkach wskazało ulgę w podatkach i ciężarach publicznych, którą tylko Rada Prefekturalna przyznawać jest mocna, gdy razem co do zaległości podatkowój JW. Minister Skarbu przedsięwziął wszelkie inexigibilia umorzyć, iakie za takowe przyzwoicie uznanemi i determinowanemi będą; wzywam przeto wszelkiego stanu i kondycyi obywatelów i mieszkańców Departamentu, z iakiego kolwiek bądź tytułu, podatki i ciężary publiczne opłacać i znosić obowiązanych, ażeby, ieżeli dla zniszczenia przez wojnę, lub nadzwyczajnego zubożenia, obowiązku swego w téj mierze dotąd niedopeknili, w Radzie Prefekturalnéj legitymowali się, końcem uzyskania od nićy remissyjnego dekretu. Dla oświecenia dostatecznego Interessowanych do rzeczy Kontrybuentów, ostrzegam niniejszym, że ten tylko do przyznania remissyi kwalifikować się i takową pozyskać może, kto w czasie wojny wspomnionój, utracił przez zabor zapasy zbożowe i inwentarze; komu budowle spalonemi i włościanie rozpedzonemi zostali,

lub też przez chorobę albo niedostatek wyginęli, kto naostatek przez nadzwyczajną inną przyczynę do szczególniejszego ubóstwa stanu został przyprawdzonym.

Do roztrząśnienia tych wszystkich okoliczności, zebrania dowodów, wysłuchania świadectw z osób wiarygodnych, i do rzeczy nieinteresowanych, należy się udać do Woyty, lub Burmistrza, który na żądanie każdego Kontrybuenta swęj gminy rzecz tę załatwić, i własną w tęg mierze wiadomość i opinią z Urzędu dołączyć powinien; jeżeliby zaś który z Woytów lub Burmistrzów, iakiemikolwiek względami powodowany, na szkodę Skarbu gruntownie rzeczy załatwić zaniedbał, i iakiegokolwiek fałszu użył, naowczas do ostręj odpowiedzialności, iaka na niezetelnego Urzędnika z prawa wynika, pociągnięonym zostanie.

Gdyby zaś Woyt sam do rzeczy był interesowanym, lub gdyby szło o interes Włościan i mieszkańców na gruncie iego osiadłych, na owęczas przez Podprefekta powiatowego Woyt innęj sąsiedniczęj gminy do załatwienia takowego przeznaczonym bydg powinien, i od tego obowiązku wymawiać się niemoże.

W ogólności zaś spodziewam się: że każdy z Woytów i Burmistrzów tym ochoczęj zlecenie niniejsze wykona; że tu idzie o ulżenie sprawiedliwe w ciężarach publicznych obywatelom i mieszkańcom, którzy nieszczęścia doświadczyli.

W sporządzeniu indagacyi wymienione bydg powinny wszystkie te stracone objekta, iak wyżęj wskazałem, z oszacowaniem onych przez znajome rzeczy, i nieinteresowane osoby; mają bydg oraz historycznie, lecz w krotkości, opisane okoliczności, zdarzonego nieszczęścia.

Jeżeli zniszczone familie, łącznie ze wsi całej, iako to naprzykład, podatek podymnego, wyprawę wojenną i furażę zaspokoiac byli powinni, w owęczas, chociaż w iednym protokule, każdego iednakże z osobna straty opisane i likwidowane bydg powinny, z rozrożnieniem tych, którzy albo niewiele, albo nic wcale wszrod drugich, ucierpieli.

Co się tydze posiadaczów kilku wsi lub części na wsiach rozmaitych, z ktorých obowiązki publiczne łącznie zaspokoić byli powinni; Urzędnik indagacyą robiący powinien dobrze rozrożnić, czyli wszystkie i ktore dobra i części spustoszenia i iak dalece doświadczyły? co wszystko w protokule dokładnie wyiasnionęm bydg powinno.

Do załatwienia niniejszego zlecenia użyć mogą Woyci i Burmistrze w pomoc aktów i dzieł, iakie w tęg mierze sporządzonemu iuz bydg

mogły, i które u Podprefekta znajdować się powinny; postarają się zaś o spieszne onego uskutecznienie.

Następnie sporządzone przez Burmistrzów i Woytów indagacye, mają być tym intereffentom w urzędowey formie wręczone, którzy o remissyą zaległych podatków, składek i furazów, upraszać Rządu mają przedsięwzięcie.

Wówczas dopiero każdy z debentów ułożyć sobie powinien prozbę do Rady Prefekturalnéy, i dokładnie w niéy wymienić nazwiska, raty i lata podatkow, składek i furazów, od których zalegających uwolnionym być pragnie, a do takowey prozby, indagacyą przez Woytów i Burmistrzów urzędownie udziałaną, iako dowod, załączyć.

W poł-dziedzice i współ-mieszkańcy iednego miasta lub wsi, łącznie takową prozbę podpisać obowiązani; każdy zaś wprzod powinien przekonać się, co się od niego Skarbowi publicznemu i Kraiowi należy, aby każdy w ogólnéy likwidacyi do prozby ich przyłączyć się mianey z nazwiska swego i długu był wymienionym.

Takowe prozby debentów do Rady prefekturalnéy adressowane do Podprefekta powiatowego podanemi być powinny, który obowiązany jest roztrząsnąć, czyli indagacya lub prozba z ninieyszym przepisem zgadza się, a w przypadku niezgodności, do rektyfikacyi powrócić, wraz z swemi uwagami, tak dla strony, iak dla Burmistrza lub Woyta, sposob poprawienia wskazującami: jeżeli zaś dzieło takowe przyzwolicie sporządzoneń zostanie, naowczas Podprefekt Prefektowi one, wraz z swą o rzeczy opinią, do dalszego gdzie należy użycia odesłać ma.

Ostrzegam na ostatek intereffentów, ażeby prozby swe do Rady Prefekturalnéy podawać się miane, słusząnością ograniczyli, i ażeby o pożytkanie dekretu remissyinego w przepisany sposób z pospiechem postarali się, gdyż inaczej sami sobie przypiszą nieprzyjemność exekucyjnych szrodkow, ktore bynajmniey wstrzymanemi być niemoga i nie będą

Ninieysze urządzenie w dzienniku departamentowym umieszczone, aby po kościołach wszech wyznań z ambon po trzykroć było publikowanem; Burmistrze i Woyci dopilnować pod własną odpowiedzialnością mają; są oraz obowiązani, na każdego żądanie sposob postępowania objaśnić ku dopięciu sprawiedliwości skutków.

Dań w Płocku, dnia 9go Listopada 1810.

R. REMBIELINSKI.

P. PUCHTA, S. jen.

Prefekt Departamentu Płockiego

Ostrzegam niniejszém interessowaną publiczność, a mianowicie wszelkiego rodzaju i stanu posiadaczy brzegów rzek spławnych, lub do usposobienia na ten koniec przeznaczonych, ażeby bez wiedzy i woli Rządu nikt na nichże młynów, ani grobel nie budował, pałów nie wbiiał, upustów i służów nowych nie robił, bądź w celu użytkowania wody do machin, bądź też dla rybołówstwa. Każdy, którokolwiek przeciw takowemu przepisowi wykroczy, ma się spodziewać: że nietylko na jego koszt budowie rozrzuconemi i zawady uprzątniętymi zostaną, lecz nadto do odpowiedzialności i kary za nieposłuszeństwo zwierzchności przez władzę policyjną pociągnięciu zostanie, oraz obowiązany będzie do wynagrodzenia czyiékolwiek zjad, a mianowicie handlujących, wynikających szkody.

Wystawione na rzecę Bugu i Narwi młyny lub groble, oraz wszelkie przez rękę ludzką sprawione zawady, bezwzględnie uprzątnięte być mają, gdyż za odbyciem udysonować się mianey specjalney rewizyi, zapowiedziana wyżej ostrość przez policyjną władzę niezawodnie użytą zostanie. Równie użytą będzie ostrość władzy policyiney co do rzek Wkry, Działdowki, Drwęcy Mławki, Orzeca i Omulwi, jeżeli kto, po wyszłych w téy mierze urządzeniach Rządu pruskiego, bez wiedzy i zezwolenia zwierzchności przyzwolitéy krajowey, iakiegokolwiek bądź rodzaju młyny, mosty, groble, służy lub pale budował, wbiiał, lub przeistaczał. Konsensa i rysunki Rządu mogą tylko w téy mierze upoważniać do iakiegokolwiek bądź roboty, która musi być do publicznego dobra i użytku zastosowaną, albo przynajmniej onemu nie przeszkodną.

Burmistrze i Woyci respective gmin swoich mają natychmiast, łącznie z Sołtysami i w przytomności dziedziców lub ich osoby zastępujących, rewizyą rzek wspomianych, iak dalece przez zakrąg ich jurysdykcyi płyną, lub dotyczą, zatrudnić się i o stanie rzeczy dokładny Podprefektom zdać w każdej okoliczności rapport; obowiązuję ich oraz niniejszém, ażeby na dal wszelkim podobnym czyiékolwiek przedsięwzięciom zapobiegali i zabraniali; inaczey iako współwinni uznanemi i iako nieposłusznym Zwierzchności Urzędney, ukaranemi zostaną, czego każdy Podprefekt, przez coroczną rewizyą, dopilnować nie zaniedba, także pod tą samą w stopniu swoim odpowiedzialnością.

Niniejsze obwieszczenie w dzienniku departamentowym umieszczone, ażeby po trzykroć z ambon kościelnych i na rynkach miał, w czasie zgromadzenia ludu, ogłoszonym było, ciz Burmistrze i Woyci, pod równą odpowiedzialnością, dopilnować mają.

Działo się w Płocku, dnia 7go Listopada 1810.

R. Rembieliński.

Plichta, S. jen.

PREFEKT Departamentu Płockiego

W dniach pierwszych wiosny r. b. w czasie rozpuszczania lodów, wisłą płynącą tyżwa pod Wyszogrodem złapana została.

Ze właściciel onę, mimo umieszczonej po dwarży w gazecie Warszawskiej publikacji, do tych czas niezgłosił się, zaleciłem W. Podprefektowi Wyszogrodzkiemu w dniu dzisiejszym, ażeby onę przez publiczną licytacją na dzień 15. Grudnia r. b. oznaczoną, więcý dającemu, za gotowe pieniądze, sprzedał. Podając to do powszechnéj wiadomości, wzywam ochotników tyżwé pomienioną nabyć chcących, aby na termin wyżéy wyrażony w Wyszogrodzie w biurze Podprefekta stawili się.

w Płocku, dnia 9. Listopada 1810.

R. Rembieliński.

Plichta, S. jen.

PREFEKT Departamentu Płockiego

Stosownie do reskryptu JW. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12. Paźdz. b. r. podając do publicznej wiadomości, iż dobrodziejstwo dekretem Krolewskim daty 24. Maja 1808, uwolniające domy massiv nowo-wystawione od kwaterunku na lat cztery, rozciąga się także i na tych, których marmowane domy przez nieszczęśliwy przypadek pożaru zruinowane zostały, uwolnienie zaś takowych domów od kwaterunku na dłuższy lub krotszy czas, nastepować będzie szczególnie po przekonaniu się przezemnie, a to po udowodnieniu w niarę więkšej lub mniejszej okolo nich podjętej reparacyi.

w Płocku, dnia 25. Paźdz. 1810.

R. Rembieliński.

Plichta, S. jen.

PREFEKT Departamentu Płockiego.

Gdy artykuł 4 dekretu Najjaśniejszego Pana d. d. 5. Lipca r. b. względem kwaterunku zapadłego, niewzmiankuie, iaka ma bydź dana kwatery Płanikom i Podpłanikom Woyska, stosownie przeto do reskryptu JW. Ministra Spraw Wewnętrznych d. d. 31. Paźdz. b. r. fundującego się na rozwiązaniu téj wątpliwosci przez J. O. Xięcia Ministra Woyny, podaje do wiadomości: iż

Płanikowi generalnemu, łącznie dla biora iego i mieysca bezpiecznego na kalfę, kwatery w naturze taka jest przyznana, iak dla Generata Brygady;

Płanicy zaś dywizyonalni, łącznie dla biora i kalfy, zyskiwać mają kwatery, iakie są dla Połkowników przepisane;

Naofiatek Podpłanikom, iuz to rownie łącznie biora i kalfy dawana ma bydź kwatery taka, iaka dla Podpołkowników przeznacza się.

Rady mieyskie szczególnie przy wyznaczeniu kwatery Bi natura dla Urzędników woyskowych podobnej rangi, stosować się do niniejszego urzędzenia ściśle będą.

w Płocku, dnia 10. Listopada 1810.

R. Rembieliński.

Plichta, S. jen.

PREFEKT Departamentu Płockiego

do Wielmożnych **PODPREFEKTÓW**,

W paragrafie 8. obwieszczenia mego daty 20. Września r. b. dotyczącego się Konskrypcyi, dostrzegłem pomyłkę co do użycia papieru ściepłego do ekstraktów aktu ślubnego, a którą następnie WW. Panu objaśniam: iż co do tego aktu, ma być użyty arkusz papieru ściepłego na groszy 15, stosownie do artykułu XI. dekretu Królewskiego dnia 23. Lutego 1809 r.; do aktu urodzenia zaś iak jest wyrażno w rzeczonym paragrafie tylko 8 groszy używa się; obwieszczenie zatem niniejszego zrektyfikowania rzeczy WW. Pan zarządzić winienes, i do tego stosować się będziesz.

w Płocku, dnia 25. Paźdz. 1810.

R. Rembieliński.

Plichta, S. jen.

Prokurator Królewski

przy Trybunale Departamentu Płockiego.

W stałej chęci zasłonienia Obywateli od nieprawnych opłat, iakieby przez niewiadomość ponosić mogli. Dekret Najwyższego Pana d. d. 14. Marca 1809. stanowiący należytość dla Burgrabiów za czynności przez nich odbywane, w treści następnęj:

*Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu w Pałacu Naszym w Warszawie
dnia 14. Marca 1809.*

Frederyk August,

z Bożej Łaski, Król Saski, Xiążę Warszawski etc.

Na przelozenie Ministra Naszego Sprawiedliwości pod dnem 13. m. r. postanowiliśmy i stanowiąmy następujące przepisy, względem należytości Burgrabiom w Xięstwie Warszawskim.

Artykuł 1.

Za napisanie, oryginału, pozwii zawierającego skargę lub prozbe, wezwanie do uczynienia, czego, opozycya, protestacya, prozba o uchylenie i wszystkich innych, aktow Urzędu Burgrabiego, wypływających z Kodeksu postępowania Sadowego. Jeżeli jest czynność takowa zapozwem przed Sąd Pokoju, lub należy do władzy i attrubucyi Sądu Pokoju, Wydziału pojednawczego, lub spornego, lub z iego Wyroku wypływa, Złotyach dwa

Jeżeli zaś czynność takowa należy do atrybucyi Trybunału Cywilnego Iwszcy Instancyi Złt. 3. Jeżeli natomiast należy do atrybucyi Sądu Appellacyjnego lub Kasacyjnego Złt. 4. Za kopią wyżej wymienionych aktów, jeżeli nieprzenosi jednego arkusza, groszy 15, jeżeli zaś przenosi jeden arkusz, tedy za każdy arkusz groszy 15.

Artykuł 2.

Za kopią dokumentów, któreby do wyżej wymienionych aktów przyłączeni być mogły, od arkusza zawierającego na każdej stronie przynajmniej 28 wierszy, a w każdym wierszu najmniej 15 Syllab groszy 15.

Artykuł 3.

Jeżeli Burgrabia ma z okazji swego Urzędu odprawić drogę, tedy za każde wręczenie jakowego aktu, gdzie droga nieprzenosi ćwierć mili, należytość jego wynosi groszy 15 tak jak od każdego wręczenia w miejscu mieszkania Burgrabiego; dalsza zaś droga, chociaż niewynosząca mili całej, rachuje się za całą milę, a od mili tam i na powrot, rachując odległość miejsca, w którym wręczenie nastąpić powinno, od miejsca mieszkania Burgrabiego, należy się onemu Złt. 2. Przepis ten służy także i dla woźnych.

Artykuł 4.

Za podanie aktu do zaświadczenia, czyli wizowania Pisarzowi, Burmistrzowi, lub jego Adjunktowi, Burgrabia lub Woźny nie ma prawa żądania żadnej nadgrody.

Artykuł 5.

Jeżeli Patron, Adwokat, lub Mecenās sam ułożył akt lub kopią napisał, tedy Burgrabiemu należytość za oryginał wszelako opłacona być powinna, lecz za kopią niema prawa żądania nadgrody.

Artykuł 6.

Za przyjęcie Protokołu w przypadku egzekucyi rzeczy ruchomych, Dóbr nieruchomości, dożywotnich Pensyi, zboża na pniu stojącego, i tęp podobnych, i za spisanie Protokołu przy odbieraniu rzeczy przez egzekucyą zabranych, od ustanowionego Dozorcy onych Złt. 3. Jeżeliby jednak czynność cały dzień lub więcej dni trwała, na ten czas na każdy dzień ma być zapłaconą Burgrabiemu Złt. 4., lecz oprócz téj nadgrody niemoże żądać żadnych należytości za wydanie kopii za rekwizycyą do Sądu lub Burmistrza o otworenie zamków lub drzwi.

Artykuł 7.

Za każdy exemplarz obwieszczenia o sprzedaży rzeczy lub Dóbr przez egzekucyą zabranych, a sprzedać się mianych, gr. 15, jeżeliby takowe obwieszczenia miały być drukowane, tedy koszta druku mają być Burgrabiemu zwroczone.

Artykuł 8.

Za samą sprzedaż rzeczy należy się Burgrabiemu, za każdą godzinę, przez którą aukcyja trwa, Złoty jeden, więcej jednak za cały dzień żądać niemoże, jak Złotych 4, jeżeli aukcyja więcej dni trwała, tedy również należytość Burgrabiego, za każdy dzień wynosi się na Złt. 4. Jeżeliby która strona żądała kopii Protokołu aukcyi, tedy należytość za kopiowanie wynosić ma gr. 15 od arkusza.

Artykuł 9.

Za wzięcie Dłużnika do osobistego aresztu, i za wszelkie czynności przytym przedsięwzięte, Złt. 12, które Wierzyciel z gory Burgrabiemu zaliczyć obowiązany.

Artykuł 10. ostateczny
Burgrabia jest obowiązany Stronę nietylko z zapłaconey sobie należności na piśmie pokwitować, ale nadto na dole każdego aktu ilość swęj należności zanotować. W przypadku przestąpienia powyższych przepisów przez Burgrabiego, tenże nietylko podpada karze Artykułem 67. Kodeksu postępowania przepisanej, ale nadto podług okoliczności na Wniosek Prokuratora Krolewskiego, podpada zawieszeniu od urzędu, lub oddaniu pod Sąd przywoity pò ukaranie.

Ogłoszenie i dopełnienie niniejszey Naszey ustawy, tudzież umieszczenie oney w Dzienniku Praw Ministrowi Sprawiedliwości Kieftwa Naszego Warszawskiego zalecamy.

(podpisano) **FREDERYK AUGUST.**

przez Krola Minister Sekretarz Stanu *Stanisław Breza.*

Zgodno z Oryginałem: Minister Sekretarz Stanu *Stanisław Breza.*

Zgodno z Oryginałem: *Felix Lubieński*, Minister Sprawiedliwości.

Osiński, Sek. jen. M. Spraw.

Podaje niniejszém do publiczney wiadomości, i oczekiue doniesienia, któryby Burgrabia powyższego nad Taxę rzeczonym dekretem wskazaną, wymagać odważył się.

w Płocku, dnia 6go Listopada 1810.

Turski, J. Bielski, Sek.

L i s t g o ł o s z y.

Na dniu dzisiejszym zbiegł z więzienia tutejszego Inkulpat Marcin Wisniewski, o liczne kradzieże obwiniony, wzrostu szradniego, twarzy okrągłey szczupłey rumianey, lat 30 mający, oczu niebieskich, nosa małego, włosów na głowie rudawych obfitych, wąsów żółtawych i zarosłych. Na nim szpencer sukieny niebieski z guzikami, na szyi chustka jedwabna żółta stara zła, płaszcz kafowy sukna dobrego na łokciach podarty, szarawary sukienne białe, na bity wypuszczane, bity stare. Wzywamy przeto wszelkie władze cywilne i woyskowe, aby zoczywszy człowika powyższego opisu, onego natychmiast aresztować i do Sądu dostawić raczyły w Płocku, dnia 5go Listopada 1810.

JKXMci Sąd Podsełk. Kryminalny trzech Powiatów w Dep. Płockim.

J. Ciesliński.

W E Z W A N I E.

My niżej podpisani tymczasowi Syndycy upadłości Staroz. Marka Moyzesza Auerbacha, kupca w Płocku, i żony iego Ester z Illraelów, wzywamy i rekwirowamy wszystkich wierzycielów teyże upadłości, aby swoje pretensye ex quocunque capite et titulo iuris w przeciagu czterdziestu dni, a naypoźnięy aż do 20go miesiaca Grudnia r. b. przed kommissarzem wspomnioney upadłości W. Assessorom Dziedzickim, przy Trybunale cywilnym Płockim, likwidowali, i prawnemi dowodami weryfikowali, gdyż w przeciwnym wypadku sobie sami winni będą, kiedy nie wiaższy żadnego względu na ich pretensye, Maffa między wierzycielów, którzy swoje pretensye w wyznaczonym czasie udowodnili, podzielona zostanie.

w Płocku, dnia 27go Paźdz. 1810.

F. W. Schultz, Pat. Tryb. D. P.

Garalewski.

Dodatek

D O D A T E K

do Dziennika Departamentowego Num. 7.

Edukacya Departamentowa.

W Numerze IVtym Dziennika Departamentowego, Szanowna Publiczność Departamentowa uwiadomioną została o odbytym na dniu 15. m. b. popisie uczniów Gimnazyum tutejszego --- o mianych przy téy okoliczności mowach --- o obiektach, z których uczniowie nasi Examen złożyli --- o nazwiskach tych, którzy pomiędzy innemi celniący pilnością i dobrém sprawowaniem się, ku zachęceniu wszystkich, publiczną pochwałę, a po części i nadgrody pozyskali, --- o chwalebnem znajdowaniu się na examinie naypierwszych Władz mieyscowych, i edukacyą publiczną interessujących się Publiczności mieyscowéy --- o szczególném nakoniec usiłowaniu JW. Prefekta *Rembielińskiego* w przeciągu całego popisu, to przekonania się iaknaydokładniéy o postępkach uczniów, to zachęcenia tychże Nauczycieli uprzejmością w słuchaniu i examinowaniu, w rozdawaniu nadgrad i pochwał, w mowie swoiéy do Nauczycieli i uczniów mianéy, a na ostatek w okazaniu swoiéy względności przez dany Nauczycielom i wyborowi uczniów obiad. *)

To wszystko służyć może i powinno do zwrocenia bacznosci Szanownych Obywateli Departamentu tutejszego na Szkoły nasze, które, jeżeli po skutku sądzić można, nie zdawają się byż w Departamencie dosyć znane. Jak zaś Obywatele Departamentu korzystać mają z obmyślonéy im od Rządu sposobności edukowania swych synów, kiedy ani o zamiarach Rządowych w téy mierze, ani o przysobionych do tego celu w ich bliskosci środkach dokładnéy nie mają wiadomości? --- Wtenczas, iak niezmierne zapasy solne w gorach Krakowskich ieszcze nie były odkryte, lubo były własnością kraiu, lubo do zaspokoienia iednéy z nayiffotniejszych potrzeb kraiyowych służyć były w stanie;

---

*) Niech tu też wolno będzie wdzięczności wspomnieć, iż JW. Mielżyński, Generał Brygady kommanderujący w Departamencie Płockim, okazując się prawdziwym Amatorem Nauk i Edukacyi Narodowéy, przez ciągłą obecność swoią na popisie, w kilka dni potem także Nauczycieli i niektórych uczniów na obiad do siebie zaprosił.

jednak nikt z nich użytku nie miał, bo nikt ich nie znał. Tak Szkoła dla edukacyi Młodzieży kraiowéy, iak naylepiéy urządzona, nie będzie Obywatelom tak użyteczną iak może i powinna, póki iéy nieznają.

Jako zaś ocenienie wartości skarbów sólnych w Wieliczce, i ciśnienie się każdego do używania onych zasada się na powszechnie uznany, uczuty i niezbędny potrzebie soli: tak dopiero wtenczas ciśnąć się będą Obywatele z swoimi Synami do Szkół kraiowych, kiedy przyjdą do mocnego przekonania: „iż przyzwoita Edukacya Młodzieży Kraiowéy do wewnętrzny i zewnętrzny pomysłności całego kraju, i pojedynczych familii, tak istotnie i nieodzownie jest potrzebną, iak sól do zachowania ciał ludzkich i zwierzęcych od zgnilizny.

Tym czasem mam sobie za obowiązek, przez Dziennik Departamentowy podawać do publiczny wiadomości: iakie urządzenia w Gimnazyum tuteyszym, woła i kosztem Rządu ku ułatwieniu Obywatelom przyzwotéy edukacyi swych Synów są przedsięwzięte; i spodziewać się należy, iż *Dozor Szkolny Departamentowy* w swoim czasie tą samą drogą Publiczność Departamentową o stanie innych Szkół i Instytutów edukacyjnych w Departamencie exyściujących uwiadomi, końcem zachęcenia Obywateli, ażeby wszrod przysobionych środków edukacyi, Synów swoich bez edukacyi nie zostawiali.

Lubo zaś moim jest przedsięwzięciem w tym Dzienniku następnie i obszerniey opisywać stan tuteyszey Szkoły Departamentowey, *Gimnazyum* nazwaney --- co do iéy organizacyi, tak dawnieyszey iak terażnieyszey --- co do iéy celu i przedmiotow w niéy dawaiących się --- co do Osob Nauczycielskich przy niéy pracuiących --- co do sposobu dawania Nauk i utrzymywania porządku i karności --- co do iéy frekwencyi i klasyfikacyi uczniow --- co do iéy lokalności, funduszow, potrzeb; słowem, co do wszystkich iéy doskonałości i niedoskonałości: iednak, że Edukacya Departamentowa nie jest iedynym, ani nawet naypierwszym obiektem Dziennika Departamentowego: więc na ten raz ograniczyć się muszę --- aby przynajmniej po części dopiąć zamierzonego celu --- krotkim ogólnym rysem Szkoły naszey i iéy organizacyi.

Gimnazyum Płockie jest Szkoła wyższey rangi, (*Szkoła uczona*) w której Młodzież kraiowa do niższych funkcyi i urzędow kraiowych przysposabiaiąca się, kończy edukacyą swoią; przeznaczeni zaś i zdadni

do wyższych urzędów i dostoięństw Synowie Obywatelscy, biorą przyzwolite przygotowanie do zakończenia swego biegu nauki na Akademii.

Tym końcem dają się w nim wszystkie obiekta i nauki do tego zamiaru potrzebne przez następujące osoby:

- 1) Rektora i pierwszego Profesora *Rose*;
- 2) JP. *Brzozowskiego*, Profesora Wymowy i Literatury Łacińskiej;
- 3) JP. *Poluńskiego*, Profesora Historii i Geografii;
- 4) JP. *Kobyteckiego*, Profesora języka łacińskiego, polskiego i Jeografii;
- 5) JP. *Kurkowskiego*, Profesora Matematyki;
- 6) JP. *Kuklińskiego*, Profesora Fizyki;
- 7) JP. *Toczyńskiego*, Profesora Literatury francuzkiéy i łacińskiej;
- 8) JP. *Derynga*, Nauczyciela Języków francuzkiego i niemieckiego;
- 9) JP. *Zaorskiego*, Kollaboratora Gimnazyum i Nauczyciela 1szej Klasy;
- 10) JP. *Steinera*, Metra Rysunkow.

Do wymienionych Osob nauczycielskich należeć będzie:

- 11) Nauczyciel Religii dla Gimnazyum naszego już od Prześw. *Jzby Edukacyjnéy* przeznaczony, którego Nominacyi czekamy.

Uczniowie aktualnie do Gimnazyum uczęszczający, w liczbie przeszło 200, są podzieleni na 6 Klas, nie rachując tak nazwanéy *Proformy*.

Do dozorowania prywatnego, tudzież do repetycy z uczniami trzech niższych Klas przeznaczonych pod nazwiskiem *Dyrektorów* służniejszych Młodzieńców jest teraz 8 następujących: 1) *P. Kowalewski*; 2) *P. Bigoszewski*; 3) *P. Brzozowski I.*; 4) *P. Szatkowski*; 5) *P. Brzozowski II.*; 6) *P. Dębski*; 7) *P. Dąbrowski*; 8) *P. Białyszewski*.

Czas do dawania Lekcy publicznych wyznaczony jest z rana od osméy do iedenastéy, po południu od drugiéy do czwartéy godziny. Oprócz tego dają się Rysunki codzien o iedenastéy przed południem, po południu zaś o czwartéy godzinie. Względem téy Lekcy uczniowie podzieleni są na 4 Klasy, z których każda po 3 lekcy bierze w tygodniu. Resztę czasu dnia zabierają Repetycy i przygotowania się u Dyrektorów, co do uczniów z Klas niższych; tudzież domowe zatrudnienia z zadaniami przez Professorów robotami co do Klas wyższych.

Obiekta Nauk w Gimnazyum naszym w bieżącym półroczu szkolnym traktowane dają się przez 6 Klas w następującej proporcji:

- 1) *Język łaciński* zajmuje po 4 godziny w każdéy Klasie;
- 2) *Język oyczyśty* po 2
- 3) *Język francuzki* po 3

- 4) *Język niemiecki* po 3 godziny w tygodniu.
(Mówiąc o Językach, rozumie się przez to wszystko, co do uczenia o-
nych należy, od samych początków grammatycznych, aż do wydoskona-
lenia stylu, tak prozaicznego, jak poetycznego, podług postępów uczniów
w różnych klasach.)
- 5) Na *Historyę*, tak oyczystą, jak powszechną, wyznaczone są po
2 godziny w tygodniu; zacząwszy od Klasy drugiey.
- 6) *Historyi naturalney* daie się w Klasach pierwszey, drugiey i
trzeciey po 2 godziny, w czwartey Klasie iedna godzina w
tygodniu.
- 7) *Technologia* (czyli Nauka o obroceniu rzeczy naturalnych na
pożytek społeczeństwa ludzkiego, a zatém Nauka o Kunsztach
i Rzemiosłach) daie się w każdej Klasie po godzinie iedney
w tygodniu.
- 8) Na *Fizykę* w Klasach 3ciey i 4tey po 3, w Klasach 5tey i 6tey
po 4 godziny w tygodniu są wyznaczone.
- 9) *Jeografia tak polityczna jak matematyczna* po 2 godziny w
każdey Klasie w tygodniu zabiera.
- 10) *Arytmetyki* daie się w Klasach 1szej i 2giey po 4, w trzeciej
Klasie 3 godziny w tygodniu.
- 11) *Lekcyja Geometryi* zaczyna się w Klasie trzeciej, w której 2
godziny, w czwartey zaś 4, a w piątey 2 w tygodniu zajmuie.
- 12) *Algebry* daie się w 3ciey Klasie iedna godzina, w czwartey,
piątey i szostey po dwie godziny w tygodniu.
- 13) *Stereometrya* traktuie się w tym półroczu iedynie w Klasie
szostey przez dwie godziny w tygodniu.
- 14) Na *Naukę Prawa Natury i politycznego* w Klasach piątey i
szostey łoży się po iedney godzinie w tygodniu.
- 15) *Nauka moralna* (ktora aż do Nominacyi Nauczyciela Religii
połączona iest z *Nauką Religii*) daie się dla Klasy pierwszey w
iedney, dla drugiey w dwóch godzinach w tygodniu.
- 16) Na *Kalligrafię*, czyli *Naukę i ćwiczenia pięknego pisania*, tylko
w pierwszey Klasie łożą się 4 godziny w tydzień.
- 17) *Zasady pisania ortograficznego* dawaia się w Klasie drugiey,
przez iedną godzinę w tygodniu.

Rose,

Rektor Gimnazjum Płockiego.